

Las Latweeschu lauschu draugs.

1837. 25 Novbr.

47ta lappa.

Jaunas sinnas.

Is Pehterburges. Augsti zeenigs Keisers irr pawehlejis, Kad kahdam arrajam woi zittam wiham, pehz teefas spreeduma, par faut kahdu nedarbu ja-eet saldatos, tad scho strahpi buhs eerakstih winna deenesta-grahmatâ. Tapatt arri buhs usshimeht, kad kahdam gaddahs, saldatos strahpi iszeest par nedarbu, ko preeksch-laikâ padarrija. Bet ja tahdi wiham sawâ jaunâ kahra taifni un saweem wirsneekeem par patikschau dsihwohs, tad winneem tafs scheh-lasibas ne mas ne suddihs, ko zitti faxxa-wiham dabbu, kas sawâ deenestâ pee taifnibas pastahw.

Zanni gubbermenti, ko sau: Pensa, dsihwo baggata Kreewu-muisch-neaze, kas pagahjuschâ wassarâ no pascha labba prahta 56 sawu dsimtu lauschu atlaide par brihweem, un winneem arri us behrnu behrneem leelu semmes strehki nodewe.

Zik derrigi tee waiwarini effoh prett teem tahrpeem, kas wisswairak ahbeles nokehzi, to mums arri schi siana mahza, ko ne fenn augsti zeenigs leelskungs no Pehterburges atsuhtija, rakstidams: Kad es sawâ dahrsâ tè pagahjuschâ wassarâ pulku tahrpu pee ahbelehm eraudsiju, tad tuhliu no mescha likku waiwarinus atnest un tohs pa tschuppeem ne ween sarru starpâ, bet fewischki sarru gallôs eekahrt; jo tè tahrpi ihsten' sawus perrektus taifijahs. Un raug', jau pehz pahri deenahm pa wisseem kohkeem tapatt tee leeli tahrpi bija nosprah-guschi, kà paschi tee masini. Us tahdu wihsî mannas ahbeles wissas gluschi palikke tihras, bet dascheem nahburgeem, kas no man to ne gribbeja mahzitees; tahrpi tik neganti nokehzia ahbeles, kà winneem pavissam mas auglu palikke. — No diweem dahrneekeem dsihlu Kreewu semme effam dabbujuschi sinnah, ka teem ar waiwarineem arri tapatt effoh laimejees, tahrpus no ahbelehm nodsiht. — Warr gan buht, ka arri derrehs prett kahpohstu-tahrpeem. — Kursch fainneeks isprohwehs to leetu?

(G. E.)

Is Rihges. 12tas Oktoper wakkara isnahze tè no Kreewu basnizas Kreewu kohpmannis ar sawu jaunu gaspaschu, ar ko nupatt bija salaulahfs, eekahpe karreete, un kutscheram pawehleja, us mahjahm braukt. Winni rattos arri bija eenehmuschi masu dehlu, puiku no 9 gaddeem. Las winneem tur stahweja blak-kam, ar mugguru plehjees pee karreetes durrim. Bet zaur rinsteli brauzohz,

par neslaimi durris fittahs wallâ, behrns iskritte us akmineem, us weetas polikke bes jehga un pehz ihfa brihscha pawissam bija nohst.

Suhxas-strauja.

Stahsts no Deewa-padohma un no ta spehka ta Deewa-wahrda pehz grehzineeka isglaahbschanas, no Wahz' wallobas pahtulkohts un ihfsaki sanemts.

O h t r a d a l l a.

Tas pats kugga saldahts, kas tur zeetumâ tahs mahtes runnas bija dserdejis un tohs launadarritajus kahdas deenas apwaktejis, redsedams kâ schis bes-deewigs jauneklis to swerhtu grahmatu par weenu glahsi brandwihna pahrdewa, eedusnojahs sawâ firdi un stipri winnu usrunnaja; bet to tas peedsehrees Jekobs ne warreja sanemt, un kad kugge aisbrauze us juhras un tam saldataam atkal bij atpakkal eet us Londones, tad schis to bishbeli akal noperke no ta zilweka, kas to no Jekoba bija dabbujis un to nehme lihds.

Kad us juhras braukdams, Jekobs sawu dsehrumu bija isgullejis, tad to-mehr itt kâ kahdas schehlabas un kauns winnam usnahze, pecminnoht ta sal-data wahrdus. Lai gan winna firds bija apmahneta no grehka, tomehr winsch ne sinn, ko buhtu darrjis, ja sawu bishbeli akal buhtu warrejis dabbuht; sai gan pats wiss wehl ne pasinne, kahda ne-isteizama manta schinni grahmatâ winnam buhtu bijusse atrohdama. Paschâ naiks laikâ sapni ta bishbele winnam rahdi-jahs preefschâ. Un kad swerhtdeena nahze un tee kugga kalpi schurp un turp sehdeja, kâ us Englenderu kuggeem darra, un karris lassija sawâ bishbelê, tad usnahze winnam wehl leelakas schehlabas par to, ka sawu grahmatu tik beskawnigi bija pamettis. Daschfahrt atsehshahs kahdam kugga kalpam lihdsasch, jedkad schis to grahmatu noleek, tad Jekobs winnu sagrahb un lassa, itt kâ issalzis zilweks, maises gabbalu atraddis, eebahsch sawâ mutte, ne neeka ne behdadams par to zittu sagku un palaidnu issmeeeschani.

Kahdas neddelas kugge peld par juhru un labs wehjsch winnu braufschanan schigli pasteid; bet festâ neddelâ leela wehtra zellahs. Par peezahm deenahim kugge farauftita un saplohsita no wilneem, schurp un turp mehtata, uhdeni sahk eenemt un festâ deenâ, us weena klinca usbraukdama, vehdigi saluhst un nogrimst dibbenâ. Schurp un turp kohka gabbali un dehti no salauftas kugges peld us nhdens. Tee zilwekt arri peldedami, kahdu laiku wehl turrahs wirs-pusse, gan drihs wissi noslihst, bet, redsi, trihs zilweki peekerrahs pee weena gabbala no tahs salauftas kugges un rahpu uswelkahs us kahdeem dehleem, kas wehl drusku turrahs kohpâ, un kad faule uslezz, tad schee zits zittu pasihstahs. Tas weens bija augstis kugga wirsneeks, ohtris kugga kalps, kam galwa bija fasista, kad kugge saplihse un treschais tas pats Jekobs. Kugga kalps ar fasistu galwu gulleja semmî un tas wirsneeks pawehleja Jekobam, tam palihgâ nahki, schim to

galwu apfeet, ko tee darrija ar saweem lakkateem, un tas wirsneeks no sawas
Feschas dabbu ja kahdas stipras sahles, ko tam wahjam mutte doht, ka tas drusku
atspirdsinajahs.

Za wehera nostahjahs un ta faule karsti spihdeja us teem uhdeneem un us
teem trim behdu-zilwekeem. Wissapkahrt semmes mallu ne warreja useet, bet
no kahdeem skraividameem putneem waijadseja dohmaht, ka ta semme tahtu wairs
ne warreja buht. Usturras teem trim itt ne neeka ne bija. Kad kahdu laiku
ta bija peldejusch, tad tas wahjais fugga-kalps, apkahrt skattidamees, teige, ka nu
laikam tahtumā kahdu sillu strihpi redsoht, ta buhschoht ta malla kahdas sem-
mes. — Af, kahda preeziga zerriba nu pamohdinaja tohs zittus. Par laimi
tam fugga kalmi leels nasis bija klah, ar kuxru tas no kahda dehla gabbala
diwas airas pataisija, un no saweem krekleem tee taisija sehgeli; wehisch arri teem
labbi puhte un winnaus dsinne us paschu semmes pussi. Nu schee stipri strahdaja aire-
dami, bet redsi, ta zerreta semme, kas papreeksch jan labbi redsama bijusse, aktal
tahtumā gan drihs pasuddahs, jo tee bija usnahkuschi us kahdas juhras straujas,
fur, ne sinn no ka, uhdens gluschi us zittu pussi fgreen prohjam, ne kā zits juh-
ras uhdens, un lai arr wehisch ne sinnzik derrigs buhtu, un ar wissu aireschanu
ne neeka ne warr darrift us tahdas pretti nahkdamas straujas. Za galwa tam
fugga-kalpmi diktii sahle sahpeht, leels karstums pahrnehme winna meesu, un
peekussis no leelas aireschanas ne warreja wairs kustetees un issteeptees gullu.
Tas fugga wirsneeks un Jekobs fehdeja winnami lihdsach, lai winnami pakrehplis
buhtu, un winnu apkohpe, kā sinnadami; bet schis dilli nopushtahs un winna
waigs lahgu lahgin sawilkahs itt kā us raudaschanu. Kad tas wirsneeks win-
nami waizaja: Laikam rew irr leelas galwas sahpes? — Za gan irr, fazzija tas
wahjais, bet leelakas sahpes schē to firdi speesch; un aktal gribbeja sahkt rau-
dah. Redseet, mihtais kungs, fazzija winsch, no nahwes gan wiss ne bihstohs.
Gawā semmē buhdams, dabbuju es labbu grahmatu, ta bija Deewa svehtais
wahrds. Schinni grahmatā arween wairak lassidams, esmu atraddis tahdas leetas,
ka mannim gan irr drohscha firds, arri paschai nahwei pretti braukt; ja, schi
laiziga nahwe rahdahs mannim kā jauka meera-weeta, fur no wissahm wehirahm
schahs laizigas dshwes isdussefch. Es sinnu, grehki man irr peedohti, manna
firds to grunti atraddisse, fur enkurs stahw pastahwigi. Bet tak weena leeta,
par ko man diktii schehl. Redseet, kungs, mannim mahjā weena neredsiga mahfa,
un wezza mahte, kas irr krohplis. Af, scheem diweem leelas raises esmu
darijis. Jo pirms usnehmu fugges-deenasti, tad biju kurneeks, un ar zitteem
kurneeka-selleem dewohs us wissadahm negantibahm un grehkeem, un dauds rei-
sahm bahrdamees un lammadams apgrehkoehs prett wezzu mahti un neredsigu
mahsu. Pehz tam nu gan nehmohs labbaku atsishchanu no Deewa raksteem,
un wehl preefsch mannas aishbraufschanas us fugges sawu mahti un mahsu nehmu
pee rohkas un fazziju: mahte un mahfa mihtu! peedohdat mannim, es atsishstu
sawu besdeewibu, man irr teesham schehl, ka ta jums esmu darijis, bet juhs
abbas, luhsat mihtu Deewu, lai tas manus grehkus peedohd, un peedohdat

juhs arr'! — Ta mahte atbildeja: Willum dehls! Es few esmu peedewis, un ta neredsiga mahsa arr to fazzija, un kad es aissgahju, tad wehl ta mahte fazzija: Klaus, Willum, ja es tewi schinni pafaulē wairs ne redsetu, tad lai Deews tewi svehti, un es sinnu teefcham, ka tur debbefis redsesimees. — Redseet, mihlais kungs, es nu gan sinnu, ka schahs diwas mannim peedewuschas. Gan es dauds esmu prett tahm apgrehkojees, bet mannim tak gribbetohs wehl weenreis winnas redseht, ka wehl weenreis warretu fazzijt: mihla mahte, un mihla neredsiga mahsa, peedohdait, ko jums esmu launa darrijis.

Tas wirsneeks, deewatizzigs, mihligs gohda-wihrs buhdams, atbildeja: par to ampeerinajees, mihlais Willum, ja tu arri nomirtu, un ja Deews manni atkal us muhsu semmi aiswedd, tad gribbu es pee tavas mahtes un mahfas noeet un tahm wissus tavus wahrdus nonest.

Tad tas wahjais Willums atbildeja: es turrohs pee juhfu wahrda; no Deewa pusses es jums peekohdinaju, ka juhs darrait, ta ka effat sohlijuschi. Un kad juhs nahkfeet pee mannas mahtes, tad ta fakkait: Redseet, Willums us juhreas irr nomirris, bet wisch sinnaja sawā firdi un no sawas bishbeles, ka Deews winnam effoht schehligs. Bet jums abbahm wisch leek fazzijt, lai juhs winnam peedohtu wissu launu, ko tas jums irr darrijis. L.

(Tahs zittas dallas wehl us preefschu.)

× Stas mihlitas usminna: Zihpols.

7ta mihla.

Woi siuni lohti dohrgu shimi,
Do shimi augstas svehtibas,
Kas svehta wetā wisseem rahda
Do uppuri tahs mihibas? —

Scho shimi turri augsti zeenā;
Ta tizzigeem par svehtibu. —
Bet tomehe aplam dauds to saimo
Zaur leeku mahnu tizzibu.

Gan neredsamu tu scho shimi
Ar affrahm daudstreis panessi;

Bet weegla tohp, kad svehtā weetā
To garra azzim usfattu.

Pee fruktim dascham tu to redsi,
No augstas rohkas dahwatu.
Bet labbaki, ja klussam sinni:
To tizzigs daudstreis aismettu.

Un kad sau kappā aismirsets dussi,
Wairs ne birst draugu assara,
Tad stahw schi shme wehl pee kappa,
Un rahda: "schē to glabbaja!"

D. St — m.

Lihds 24. November pee Nihges irr atnahkuschi 1233 fuggi un aissbraukuschi 1240.

(Schai lappai peelikkums.)

Brishw driskeht. No juhrmallas-gubbernementu augstas waldischanas pusses:

Dr. C. E. Napier sky.

Latweeschu drauga 47as lappas peelikkums.

Nihgå, 25tå November 1837.

S l u d d i n a f c h a n a s.

1.

Schâi neddelâ wehl paliks gattawa ta dewita no tâhm grahmatinahm, ko fauz: "Deewa wa hrdu mi hlo taje em o htru se hju". Tê I) tee 3 beidsami Lutera spreddiki eekschâ, kas mums wehl bija rohkâ, un prohti: 1mais par Jesus lihdsibu no teem strahdneekeem wi hna kahnâ, 2trais par to lihdsibu no se hjeja un daschadas semmes, un 3schajs no kahsu-drehbehm. Teem blakkam arri atrohdahs zettortajs spreddikis, un prohti: tahds, ko 1834tå gaddâ kahds zeenigs Widsem mes mahzitajs sawai draudsei irr fluddinajis basuizas gadda pastarâ svehtdeenâ.— II) No tâhm pamahzischana hñm pahr tizzibas leetahm schoreis tur eenemta tahda, kurrai wirfrakls: svehtas dohmas atwentes laikâ. III) No dseesnahm irr trihs: 1) Deews irr muh schigs, 2) Engeli un 3) Osimtas deenâ. Un IV) Sinna pahr nelaika Dundanges mahzitaja Rohdes spreddiku grahmatu. Scho ihfu sinna mums kahds gohdigs Kursemmes pagasta-teesas wezzakajs irr atfuhitijs, un winna zeenigs mahzitajs tai arri zittus wahrdus wehl peelizzis.— Wissa grahmatina ar papihra wahku wairak ne maksa, ne kâ 10 kapeikus fudr.

2.

Appaksch Mangelmuischas, Mükkel Rengihta mahjâ Kundsin-fallâ, 29tå un 30tå November no pagasta-teesas puffes turrehs uhtruppi, kur par gattawu naudu pahrdohs wissadas swerijas un mahjas leetas, kas nelaika fainneekeem atlikkuschas. Ultradificees arri laschu waddi, wimbu un rengu ti hki, laiwas, lihds 12 lohpi, wissi no leelas sortes, fudraba leetas, gultu drehbes un tâ jo prohjam.— Bet ja gadditohs, ka laiks tannis deenâs buhtu kihls, tad uhreuppi turrehtu neddelas laikâ pehzak.

3.

Tas zeenigs kohpmannis Georg Penigkau leek fluddinah: Winnam tê Nihgå, wîn' puff' Daugawas, nezik tahl no tilta galla pee pascha leelzetta labbi leels un jauns nam s. eshoft, kur ne ween mahjasweeta preeksch semneekem, bet arri preeksch Pohku reisneekeem eshoft; jo tur statku deesgan un arri rattu schkuhnu. Atlehkoht no schi namma iknogaddâ wairak kâ 1000 fudr. rubli, un gan warroht sazziht, ka us preekschu woi za ur bohdehm woi zittadi wehl wairak isdabbuschoht; jo tur arri tas jauns zelschs us Zelgawu eijoht gaxram. Scho sawu nammu kungs taggad itt lehti gribbeht pahrdcht, un tadeht luhds, lai tee zilweki, kam patiktu pirkt, pee winna tannî paschâ nammâ atnahk un peeteizahs.

Brihw driskeht. No juhrallas-gubbernementu augstas waldischanas puffes:

Dr. C. E. Napiersky.

